

ارائه مجموعه حداقل داده سوءتغذیه در کودکان زیر پنج سال

چکیده

مقدمه: سلامت کودکان به عنوان یکی از اهداف مهم برنامه های بهداشتی در جامعه محسوب می شود. بنابراین، توجه به تغذیه سالم کودکان می تواند از بروز سوءتغذیه ناشی از کمبود مصرف پروتئین و انرژی و مرگ و میر آنها جلوگیری کند. برای شناسایی علل اصلی سوءتغذیه در کودکان نیاز به جمع آوری داده های باکیفیت و یکپارچه در سطح ملی می باشد که این امر ضرورت ایجاد مجموعه حداقل داده را می طلبد. لذا، پژوهش حاضر باهدف طراحی مجموعه حداقل داده سوءتغذیه کودکان زیر پنج سال در ایران انجام شده است.

روش پژوهش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی بوده و به روش کمی در سال ۱۳۹۸ در دو مرحله انجام شد. در مرحله اول با روش توصیفی-تطبیقی، عناصر داده موردنیاز برای سوءتغذیه کودکان زیر پنج سال در دو سطح ملی و بین المللی شناسایی شد. واحدهای مورد مقایسه در سطح ملی شامل: سامانه های سیب، سینا و ناب و فرم های تغذیه مربوط به وزارت بهداشت برای کودکان بستری بود. همچنین، واحدهای مورد مقایسه در سطح بین المللی عبارت بودند از: سازمان صندوق کودکان ملل متحد، سازمان جهانی بهداشت، مرکز کنترل بیماری و بانک جهانی تغذیه. در مرحله دوم مجموعه حداقل داده پیشنهادی برای کودکان زیر پنج سال برای ایران طراحی شد که در نهایت با روش دلفی در دو دور توسط خبرگان اعتبارسنجی شد. جامعه پژوهش شامل ۳۰ نفر از افراد خبره با تخصص تغذیه و کودکان بود که به صورت نمونه گیری غیر تصادفی هدفمند مبتنی بر معیار انتخاب شد. در نهایت، مواردی که بالای ۷۵ درصد را کسب نمودند در MDS تأیید شده قرار گرفت و موارد کمتر از ۵۰ درصد از MDS پیشنهادی حذف شدند. تحلیل داده با استفاده آمار توصیفی (تعداد، درصد فراوانی و میانگین) با نرم افزار اکسل انجام شد.

یافته ها: مجموعه حداقل داده سوءتغذیه کودکان زیر پنج سال نهایی با هفت زیرمجموعه: آزمایش ها، تاریخچه پزشکی، تشخیصی، جمعیت شناختی، رشد کودک، معاینات بالینی، وضعیت تغذیه ارائه شد. در مجموع ۵۳ عنصر داده به توافق جمعی خبرگان رسید و وارد MDS تأیید شده قرار گرفت.

نتیجه گیری: در حال حاضر کشور با مشکلاتی از قبیل ضعف در مستندسازی، فقدان عناصر داده استاندارد، نبود اهداف مدون، نداشتن ساختار یکسان در سیستم اطلاعاتی روبرو است. مجموعه حداقل داده سوءتغذیه کودکان زیر پنج سال، دستیابی به سیستم اطلاعات یکپارچه، تبادل داده و برآورده نمودن نیازهای اطلاعاتی به داده های صحیح و به موقع را موجب می گردد.

کلیدواژه: مجموعه حداقل داده، سوءتغذیه، کودکان